

باززات ضد استعماری مردم جنوب در جنگ جهانی اول

تالیف:

علی (افشین) پریشان

کارشناس ارشد روابط بین الملل

سرشناسه: پریشان، علی، ۱۳۵۲-

عنوان و نام پدیدآور: مبارزات ضد استعماری مردم جنوب در جنگ جهانی اول/تالیف علی افشین (پریشان).
مشخصات نشر: تهران: انتشارات ماهواره، ۱۳۹۹. مشخصات ظاهری: ۱۴۲ص. شابک: ۱-۷۵۳-۴۵۹-۶۰۰-
۹۷۸- وضعیت فهرست نویسی: فیبا- یادداشت: کتابنامه. - موضوع: جنگ جهانی اول، ۱۹۱۴-۱۹۱۸م. --
ایران -- نهضت‌های مقاومت- Iran -- Underground movements -- World War, 1914-1918 -- جنگ
جهانی اول، ۱۹۱۴-۱۹۱۸م. -- ایران -- بوشهر- : Iran - Bushehr -- World War, 1914-1918 -- جنگ
جهانی اول، ۱۹۱۴-۱۹۱۸م. -- ایران-فارس- : Iran-Fars -- World War, 1914-1918 -- ایران -- تاریخ
قاجاریان، ۱۱۹۳ - ۱۳۴۴ق. -- دخالت انگلستان :- Iran -- History -- Qajars, 1779 - 1925 -- شماره کتابشناسی ملی:
Participation, British - رده بندی کنگره: DSR ۱۴۶۰- رده بندی دیویی: ۷۵۲/۹۵۵- شماره کتابشناسی ملی:

۲۰۱۱۳

مبارزات ضد استعماری مردم جنوب در جنگ جهانی اول

علی (افشین) پریشان

ناشر مجوز: تهران، ماهواره

بیت چاپ: اول، ۱۳۹۹

ناظر کتاب: نایه داودی

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۱-۷۵۳-۴۵۹-۶۰۰-۹۷۸

آماده سازی و چاپ: ایده پردازان ره جوی شریف

آدرس: تهران، خ انقلاب - خ منبری جاوید ساختمان ۱۰۰ - طبقه ۴ واحد ۸

موسسه ایده پردازان ره جوی شریف تلفن ۶۶۰۰۲۵۰۲

مسئولیت صحت مطالب و پاسخگویی به شکایات های حقوق مادی و معنوی کتاب بر عهده مولف است.

کلیه حقوق محفوظ است.

ماده ۲۳ قانون حمایت از مولفان و مصنفان - هرکس تمام یا قسمتی از اثر دیگری را که مورد حمایت این قانون است به نام خود یا به نام پدید آورنده بدون اجازه او و یا عالماً عامداً به شخص دیگری غیر از پدید آورنده نشر یا پخش یا عرضه کند به حبس تادیبی از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

مقدمه:

جنگ جهانی اول یکی از بحرانی ترین رویدادهای قرن بیستمی باشد که تمام جهان را درگیر صدمات و ضربات خود نمود. ایران یکی از کشورهایی بود که ناخواسته در مسیر این صدمات قرار گرفت. رقابت های شدید تجاری کشورهای اروپایی پای آن ها را به مناطق زرخیز آسیا چون هندوستان و خلیج فارس باز کرد. رعیت ستراژیکی جنوب ایران از لحاظ اقتصادی برای انگلیس و ضعف دولت ایران و عدم تسلط مرکزی به این منطقه، فرصت مناسبی را برای انگلیسی ها فراهم کرد. به بهانه های آشوب های جنوب و ناامنی جاده های تجاری، این منطقه را به جولانگاه بربرهای خود مبدل سازند. رقابت روس و انگلیس برای نفوذ هر چه بیشتر در ایران و تسلط بر این آلمان در اروپا آن ها را به عقد قرارداد ۱۹۰۷ ملزم نمود. با این قرارداد برای حل اختلافات خود، ایران را به مناطق نفوذ تقسیم کردند: شمال به روس ها، جنوب به انگلیسی ها و ناحیه ای مرکزی بی طرف. دخالت و نفوذ آن ها در این مناطق باعث واکنش های ملی - مذهبی مردم ایران گردید و قیام ها و جنبش هایی را به دنبال داشت. با شروع جنگ، جهان اول و اشغال بعضی مناطق مرزی ایران، این قیام ها با حمایت و پشتیبانی علماء و مجتهدین دینی شدت یافت. مردم جنوب در جریان جنگ جهانی اول با تنفر از انگلیس و مخالفت با آن ها پرداختند. مخالفتی که خود را با جلوه های گوناگون نشان داد. نگاه در قالب اعتراض به دستگیری سرکنسول و تعدادی از اتباع آلمانی و گاه در بیان آشوب و شورش. به طور کلی حضور انگلیسی ها در جنوب چه در امور ژاندارمری و چه پلیس جنوب، چیزی نبود که روح آزادی خواه مردم آن خطه بتواند به راحتی بپذیرد.

اگر چه حکومت قاجار اراده محکم و توان کافی برای رویارویی با نیروهای اشغالگرا نداشت، اما مردم و به خصوص عشایر در قسمت های مختلف ایران مانند فارس، بوشهر و خوزستان، تحت تأثیر فتوای مراجع تقلید در برابر متجاوزان ایستادند و از استقلال وطن خویش تا سرحد جان دفاع کردند. دلاورمردان تنگستانی، دشتستانی و دشتی به فرماندهی رئیسعلی دلواری و مردم کازرون به رهبری ناصر دیوان کازرونی با شجاعت و شهامت با نیروهای انگلیسی نبرد کردند و ضربه های سنگینی به آنان وارد آوردند. عشایر عرب خوزستان نیز در «نبرد حیدرآباد» غیره با قوای بیگانه جنگیدند.

اما آنچه به ضعف دولت مرکزی و از هم پاشیدگی نظام اقتصادی، جنگ جهانی اول تأثیر منفی بر اقتصاد و معیشت مردم گذاشت این جنگ موجب قحطی بزرگی شد که در نتیجه آن عدسهای زیادی از هم وطنان ما به سبب گرسنگی، سوء تغذیه و بیماری های ناشی از آن، مرز دلخراشی جان دادند. به دلیل نبود آمار و آمارگیری، نمی توان میزان تلفات انسانی کشور ما در جنگ جهانی اول را حتی به طور تقریبی برآورد کرد، اما گزارش برخی از نویسندگان حکایت از آن دارد که جمعیت شهرها و مناطق مختلف ایران پس از خاتمه جنگ نسبت به ابتدای آن به طور محسوسی کاهش یافته بود. جنگ جهانی اول و اشغال ایران، علاوه بر ویرانی اقتصادی و تلفات گسترده انسانی، موجب تضعیف و بی ثباتی دولت مرکزی، تعطیلی مجلس شورای ملی و تضعیف بیشتر نظام متمرکز شد. و سرانجام زمینه پیدایش استبداد رضاخانی را فراهم کرد.

فهرست کتاب

صفحه	عنوان
۱	فصل ۱- تاثیر جنگ جهانی اول بر ایران
۲	مقدمه
۳	۱- جنگ جهانی اول
۴	۱-۱- زمینه ها و علل جنگ جهانی اول
۶	۱-۲- خاورمیانه و جنگ جهانی اول
۸	۱-۲-۱- دخالت بیگانگان در کشورهای اسلامی
۹	۱-۲-۲- واکنش دنیای اسلام در برابر دخالت بیگانگان
۱۰	۱-۲-۳- مبارزه مسلمانان هند
۱۱	۱-۲-۴- نقش علمای عراق
۱۳	۱-۲-۵- بی طرفی ایران در جنگ
۱۶	۱-۲-۶- نقض بی طرفی و اشغال ایران
۱۹	۱-۳- تجاوز بیگانگان به ایران
۲۱	۱-۳-۱- تجاوز عثمانی ها به ایران
۲۲	۱-۳-۲- تجاوز انگلیس
۲۴	۱-۳-۳- تجاوز روسها
۲۴	۱-۳-۴- تجزیه ایران
۳۰	۱-۳-۵- واکنش دولت ایران در قبال جنگ جهانی اول

۳۴	۱-۳-۶-جنگ جهانی اول و قحطی بزرگ
۴۲	۱-۴-نقش نفت در زمان جنگ
۴۵	فصل ۲: اوضاع ایران در زمان جنگ جهانی اول
۴۶	۲-وضعیت اقتصادی- اجتماعی ایران در زمان قاجار
۴۸	۲-۱-زمینه های ضعف حکومت ایران
۵۰	۲-۲-اوضاع سیاسی ایران در زمان احمدشاه
۵۲	۲-۳-مقاومت مردم ایران
۵۲	۲-۴-نقش یگانگان در ایجاد بحران
۵۳	۲-۵-پیامدهای جنگ در ایران
۵۵	فصل ۳: مبارزات مردم جنوب در مقابل اشغالگران
۵۶	مقدمه
۵۷	۳-مبارزات مردم جرب
۵۸	۳-۱-سابقه مبارزات مردم جرب
۶۰	۳-۱-۱-مبارزات مردم فارس
۶۳	۳-۱-۲-درگیری قشقایی ها با انگلیسی ها
۶۷	۳-۱-۳-اوضاع فارس از جنبش مشروطیت جنگ جهانی اول
۷۳	۳-۱-۴-اوضاع اقتصادی فارس در جنگ جهانی اول
۷۴	۳-۲-نقش علمای جنوب ایران در مبارزه با استعمار
۷۸	۳-۳-مبارزات مردم بوشهر در جنگ جهانی اول
۷۹	۳-۳-۱-اشغال بوشهر و آغاز درگیریها
۸۵	۳-۳-۲-مبارزه تنگکی ها

۸۸	۳-۳-۳- نقش رئیسعلی دلواری
۹۳	۴-۳- مبارزات مردم سیستان و بلوچستان
۹۴	۳-۴-۱- زمینه های حضور استعمار در سیستان و بلوچستان
۱۰۲	۳-۵- ورود آلمانی ها به جنوب ایران
۱۰۴	۳-۵- موفقیت آلمانیها در ایجاد ناآرامی ها
۱۰۸	۳-۵- شکست آلمانیها در جنوب ایران
۱۱۰	۳-۶- سیاست انگلیس در جنوب
۱۱۳	۳-۶-۱- اقدامات انگلیس در جنوب
۱۱۵	۳-۶-۲- نقش پلیس جنوب
۱۱۹	۳-۷- پایان جنگ جهانی اول
۱۲۱	نتیجه گیری
۱۲۷	منابع